

Alusta alkaen – From the Beginning

Siirtolaisuusinstituutissa on esillä amerikansuomalaisten taiteilijoiden retrospektiivinen näyttely ajalla 8.9.–31.10. ”Alusta alkaen” -näyttelyssä on teoksia yhdeltätoista taiteilijalta, jotka kukin vuorollaan on valittu Finlandia Universityn vuoden amerikansuomalaiseksi taiteilijaksi. Tässä näyttelyssä ovat siis mukana kaikki tämän kunnian saaneet taiteilijat. Näyttely oli ensi kerran esillä Finlandia-yliopiston galleriassa Hancockissa, Mich., marraskuussa 2002 ja on nyt kiertämässä Suomea noin vuoden ajan.

Näyttelyn kaikilla taiteilijoilla on sukujuuria Suomessa, ja heille näyttely esivanhempien kotimaassa on haaveiden täyttymys. Lapsuudenkodissa kuullut tarinat Suomesta sekä vanhasta kotimaasta perityt tavat ovat vaikuttaneet myös taiteelliseen työskentelyyn. Taiteen avulla luodaan yhteyksiä ja vahvistetaan tietoisuutta siitä, että kuulumme samaan kansaan asuinpaikasta riippumatta.

Näyttelyssä ovat mukana Tarmo Watia, Joyce Koskenmäki, Kathleen Oettinger, Peder Kitt, Yeshe Linda Helander, Gerald Immonen, Elsa Bekkala, Marlene Ekola Gerberick, Rudy Autio, Gladys Koski Holmes ja Arno Minkkinen. Finlandia Universityn tuottaman näyttelyn Suomen kiertueesta vastaa Eeva Pinomaa.

Alusta alkaen – From the Beginning -näyttely avattiin Siirtolaisuusinstituutissa 8.9. – Jouni Korkiasaari.

Merimiessiirtolaisuus ja siirtolaislaivat

Siirtolaisuusinstituutissa oli ”Tall Ships’ Races” -tapahtuman aikana 31.7.–3.8. näyttely ”Merimiessiirtolaisuus ja siirtolaislaivat”. Näyttelyn alkaessa julkaistiin myös Marjatta Niemisen kirjoittama kirja ”Suomalaiset merimiehet 1900-luvun Buenos Airesissa ja siirtolaisuus”.

Merimiehet olivat siirtolaisuuden pioneereja. Maailman valtamerillä liikkui 1800-luvun puolivälissä tuhansia suomalaisia merimiehiä, joista monet jäivät jossakin kaukaisessa satamassa maihin etsimään onneaan.

Usein suomalaiset siirtokunnat saivat alkunsa laivalta karanneesta merimiehestä, jonka kirjeet kotiin innoittivat sukulaisia ja tuttavien ryhtymään siirtolaisiksi. Merimiesten kautta levisi Suomeen tietoa muun maailman oloista. Jotkut näistä merimiehistä palasivat Suomeen, eivätkä he olleet turhan vaatimattomia kertoessaan seikkailuistaan. Moni saattoi menestyksensä todistamiseksi näytellä Amerikasta tuomiaan dollareita tai jopa kultahiekkää. Alettiin puhua ”Amerikan kultavainioista” ja yleistyi sanonta ”mennä Amerikkaan weitsellä kultaa wiiltämään”. Merimiehet vaikuttivat huomattavasti myös siihen, mille alueille 1860-luvulla

alkanut ”tavallisten suomalaisten” siirtolaisuus tuli ohjautumaan.

Toinen saman näyttelyn teema oli siirtolaislaivat. Hangosta tuli amerikansiirtolaisten lähtökaupunki 1880-luvun alussa, jolloin kaupungista oli jo aloitettu säännöllinen talviliikenne Ruotsiin Suomen ensimmäisellä talvilaiivalla, höyrylaiva Expressillä. Tukholmasta siirtolaiset jatkoivat Göteborgiin, sieltä Hulliin ja junalla Liverpooliin, missä nousiin Atlantin laivaan.

Express sai pian kilpailijoita. Vahvimmaksi osoitautui Suomen Höyrylaiva Osakeyhtiö (SHO), joka 1891 aloitti säännöllisen liikenteen Hangon ja Hullin välillä. Valtio tuki SHO:n linjaa, jolla kuljetettiin myös rahtia, etenkin maatalouden tärkeintä vientiartikkelia, voita. SHO teki yhteistyösopimuksen valtameriyhtiöiden kanssa, ja niin Hanko-Hull -linjasta tuli se suuri siirtolaislinja. Koko matka Hangosta New Yorkiin taitui parhaimmillaan parissa kolmessa viikossa.

Tämäkin näyttely on vielä jonkin aikaa esillä ja sopimuksesta nähtävillä Siirtolaisuusinstituutissa. Kaikki näyttelymme ovat maksuttomia. Tervetuloa katsomaan!

Krister Björklund

Pohjalaisjuuria – Österbottniska rötter

Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskuksessa on 9.11.2003–11.1.2004 esillä Ruotsinsuomalaisten kuvataiteilijoiden näyttely ”Pohjalaisjuuria – Österbottniska rötter”. Tässä näyttelyssä on neljän ruotsinsuomalaistaiteilijan, *Marja Koskiniemen*, *Gun Hedmanin*, *Maija Elorannan* ja *Ingvar Staffansin* töitä. Teokset ovat tekniikaltaan hyvin erilaisia. Mukana on lasi-, aplikaatio-, akvarelli- ja öljyväritöitä.

Näyttely toteutetaan yhteistyössä Alajärvellä sijaitsevan, vuonna 1964 perustetun Nelimarkka-museon eli Etelä-Pohjanmaan aluetaidemuseon ja Ruotsinsuomalaisten kuvataiteilijoiden yhdistyksen kanssa. Ruotsinsuomalaisten kuvataiteilijoiden yhdistys on perustettu vuonna 1976 ja sen tavoitteena on näyttelytoiminnan lisäksi luoda ja kehittää suomalaista kulttuuria Ruotsissa.

Gun Hedman,
”Sagittarius”.

Meidän kolmen yhteistyökumppanin yhteisenä intressinä on ruotsinsuomalaisten pohjalaistaiteilijoiden osaamisen esittely heidän entisen kotimaakuntansa yleisölle vanhassa kotimaassaan. On kiinnostavaa todeta, miten suomalaiset juuret näkyvät ruotsinsuomalaisten kuvataiteessa. Näyttely ilmentää ruotsinsuomalaista kulttuuria ja lisää näin ihmisten tietoisuutta Ruotsissa asuvista suomalaisista lähentäen yhteydentunnetta naapurimaiden välillä.

Näyttely on tarkoitettu toteuttaa kahdessa paikassa siten, että suurin osa teoksista on esillä Nelimarkka-museo Etelä-Pohjanmaan taidemuseossa ja pienempi osa Siirtolaisuusinstituutin Pohjanmaan aluekeskuksessa. Näyttelyyn liittyen tehdään tietopainotteinen julkaisu, jossa esitellään sekä Ruotsiin suuntautunutta siirtolaisuutta ilmiönä että siirtolaisten elämää ja asemaa Ruotsissa ja tietenkin näyttelyyn osallistuvia taiteilijoita ja taiteilijayhdistystä. Näyttelyn yhteydessä tullaan järjestämään myös oheistapahtumia. Lämpimästi tervetuloa!

Tuula Koskimies-Hautaniemi